

V Bruseli 25. novembra 2019
(OR. en)

14457/19

DEVGEN 214
COHAFA 100
ACP 137
RELEX 1091
SUSTDEV 166
ALIM 14
AGRI 568
FAO 53
SAN 482

VÝSLEDOK ROKOVANIA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Dátum:	25. novembra 2019
Komu:	Delegácie
Č. predch. dok.:	13722/19
Predmet:	Štvrtá správa o pokroku v súvislosti s akčným plánom pre výživu – závery Rady (25. novembra 2019)

Delegáciám v prílohe zasielame závery Rady o štvrtej správe o pokroku v súvislosti s akčným plánom pre výživu, ktoré Rada prijala na svojom 3 732. zasadnutí 25. novembra 2019.

Záver Rady

o štvrtej správe o pokroku v súvislosti s akčným plánom pre výživu

1. Rada uznáva, že hlad a podvýživa vo všetkých formách predstavuje jednu z najväčších globálnych prekážok pri dosahovaní väčšiny cieľov udržateľného rozvoja a pre spravodlivý hospodársky a sociálny rozvoj¹, pretože slabá výživa je sama osebe hnacou silou nerovnosti. Rada so znepokojením berie na vedomie negatívne trendy v oblasti potravinovej neistoty a podvýživy² a zdôrazňuje potrebu urýchliť prijímanie opatrení na dosiahnutie cieľa udržateľného rozvoja č. 2, ktorým je odstrániť hlad a podvýživu vo všetkých formách. Hlad vo svete má po desaťročiach stabilného poklesu stúpajúcu tendenciu, čo robí z dosiahnutia cieľa „Žiadny hlad“ do roku 2030 veľkú výzvu. V súčasnosti trpí chronickou nedostatočnou výživou 820 miliónov ľudí.
2. V súčasnosti trpí 149 miliónov detí mladších ako päť rokov spomaleným rastom a 49 miliónov detí v tej istej vekovej skupine je naďalej ohrozených akútnou podvýživou. Rada berie s vážnymi obavami na vedomie klesajúce tempo znižovania počtu prípadov spomaleného rastu a rozdiely v pokroku medzi partnerskými krajinami a medzi jednotlivými regiónmi, najmä v Afrike a v južnej Ázii. Rada je tiež hlboko znepokojená celosvetovým rozšírením tzv. trojnásobnej záťaže, ktorú predstavuje nedostatočná výživa, nedostatok mikroživín a nadváha a obezita, pričom minimálne tretina svetovej populácie trpí jednou alebo viacerými formami podvýživy. Ďalšie zintenzívnenie vplyvu zmeny klímy a ekologických kríz zároveň znásobí existujúce výzvy v oblasti potravinovej bezpečnosti a primeranej výživy pre všetkých.

¹ Hospodárske straty v dôsledku nedostatočnej výživy predstavujú v Afrike a v Ázii 11 % HDP (alebo približne 3,5 bilióna USD ročne) a v dôsledku obezity je to 2,8 % celosvetového HDP (alebo približne 2 bilióny USD ročne).

² *Global report on Food Crisis 2019* (Globálna správa o potravinovej kríze 2019) <https://www1.wfp.org/publications/2019-global-report-food-crises>. *The State of Food Security and Nutrition in the World* (Stav potravinovej bezpečnosti a výživy vo svete), júl 2019. Spoločná správa FAO, IFAD, UNICEF, WFP a WHO. *The State of the World's Children 2019: Children, food and nutrition* (Situácia detí vo svete v roku 2019: deti, potraviny a výživa). UNICEF.

3. Rada pripomína svoje predchádzajúce relevantné závery, ako aj pevné odhodlanie EÚ a jej členských štátov ukončiť hlad a všetky formy podvýživy v súlade s Agendou 2030, Európskym konsenzom o rozvoji a Európskym konsenzom o humanitárnej pomoci a odhodlanie uplatňovať právo na primeranú výživu. V tejto súvislosti víta štvrtú správu o pokroku v súvislosti s akčným plánom Komisie pre výživu³ a predložené analýzy o účinnosti intervenčných opatrení súvisiacich s výživou.
4. EÚ a jej členské štáty spolu naďalej podporujú partnerské krajiny aj zainteresované strany na miestnej, národnej a regionálnej úrovni s cieľom vytvoriť odolné podmienky pre živobytie, posilniť miestne potravinové systémy v oblastiach s nedostatočnou potravinovou bezpečnosťou, zlepšiť výsledky v oblasti výživy a zlepšiť systémy sociálneho zabezpečenia. Investície do zlepšovania výživy sú prioritou medzinárodnej spolupráce a posilňujú telesnú, kognitívnu a výrobnú kapacitu, ako aj dobré životné podmienky jednotlivcov. Rada víta skutočnosť, že Komisia splnila na 87 % svoj finančný záväzok vyčleniť v rokoch 2014 až 2020 3,5 miliardy EUR na výživu, a naliehavo vyzýva, aby sa pokračovalo v úsilí a cieľ sa splnil úplne. Rada tiež vyjadruje uznanie, že do roku 2025 sa v krajinách, ktoré výživu považujú za prioritu, podarí ochrániť pred spomaleným rastom 4,9 milióna detí, čo predstavuje chvályhodný pokrok na ceste k dosiahnutiu cieľa znížiť počet prípadov spomaleného rastu najmenej o 7 miliónov do roku 2025.
5. Rada uznáva, že spomalený rast je výsledkom zložitých interakcií medzi viacerými základnými faktormi, a víta spoluprácu Komisie s výskumnými orgánmi s cieľom lepšie posúdiť, ako pomoc EÚ prispieva k zmenám v oblasti spomaleného rastu. Rada preto zdôrazňuje, že je dôležité, aby sa pozornosť venovala viacerým faktorom, ktoré prispievajú k znižovaniu počtu prípadov spomaleného rastu, najmä interakcii príjmu a rodovej rovnosti, a to aj pokiaľ ide o práva žien, rozhodovaciu právomoc a prístup k pracovným príležitostiam, zdravotníctvu, vode a sanitácii. Mimoriadne dôležité je monitorovanie týchto základných faktorov prostredníctvom vhodných ukazovateľov.

³ 11850/19 - SWD (2019) 321 final.

6. Rada tiež uznáva, že je nesmierne dôležité chrániť, podporovať a propagovať výlučné dojčenie a vhodnú doplnkovú výživu s cieľom zabezpečiť, aby sa úsilie zamerané na riešenie potravinovej neistoty a podvýživy orientovalo na dojčatá a malé deti, a tak sa každoročne zachránilo približne 820 000 mladých životov. Výživa počas prvých 1 000 dní života dieťaťa, t. j. od začiatku tehotenstva do druhého roku života dieťaťa, má kľúčový význam pre rozvoj mozgu dieťaťa, celoživotné zdravie, pohodu a schopnosť budovať si zručnosti a zarábať si na živobytie. Rada v tejto súvislosti tiež so znepokojením konštatuje, že v celosvetovom meradle sa nedosiahol žiadny pokrok pri riešení vysokej miery anémie medzi ženami v reprodukčnom veku⁴.
7. Rada v rámci holistického prístupu k zdravotnej starostlivosti, sociálnemu zabezpečeniu a vzdelávaniu uznáva vzájomné prepojenie cieľov udržateľného rozvoja a zdôrazňuje, že v osobitných situáciách sú dôležité záchranné sociálne siete, akými sú napríklad výživné školské jedlá, ktorými sa podporujú zdravé stravovacie návyky, a tak sa pomáha pri odstraňovaní podvýživy vo všetkých jej formách.
8. Rada podporuje závery a kľúčové odporúčania uvedené v správe, a to najmä:
- a) **Posilnenie navrhovania programov vo viacerých odvetviach.** Rada zdôrazňuje, že je naliehavo potrebné urýchliť znižovanie počtu prípadov spomaleného rastu prostredníctvom zintenzívnenia intervenčných opatrení zahrňujúcich viaceré odvetvia, vrátane zdravotníctva, a zameraných na potravinový systém, pričom tieto opatrenia budú zohľadňovať otázky výživy, budú založené na právach a budú rodovo responzívne. Predpokladom účinného navrhovania programov je vedecky podložená teória zmeny, ako aj použitie vhodných ukazovateľov.
 - b) **Posilnenie prepojenia medzi výživou a rodovým prístupom.** Rada zdôrazňuje význam zohľadňovania rodovej rovnosti a posilňovania postavenia žien pri navrhovaní a vykonávaní programov súvisiacich s výživou, aby zapojenie žien do potravinových systémov prinieslo vzájomne sa posilňujúce výhody a pokrok v súvislosti so všetkými formami podvýživy.

⁴ Správa o celosvetovej výžive (2019), <https://globalnutritionreport.org/nutrition-profiles/>.

- c) **Rozvíjanie kapacít domácich inštitúcií a implementujúcich partnerov v oblasti výživy.** Rada zdôrazňuje potrebu strategickjšieho prístupu k rozvoju kapacít v oblasti výživy a k posilneniu systému v záujme účinného vykonávania národných stratégií, politik a plánov v oblasti výživy.
- d) **Zintenzívnenie partnerstiev s členskými štátmi, viacstrannými organizáciami, organizáciami občianskej spoločnosti a súkromným sektorom pri vykonávaní opatrení v oblasti výživy vychádzajúcich zo zdravotných potrieb obyvateľstva.** Partnerstvami sa okrem využitia financovania zlepši koordinácia, komplementárnosť a súdržnosť činností partnerov a posilní sa účasť na vnútroštátnych dialógoch o politike v oblasti výživy vrátane podpory procesov na nižšej ako celoštátnej úrovni.
- e) **Budovanie odolnosti posilnením prepojenia humanitárnej pomoci, rozvoja a mieru v záujme zlepšenia výživy.** Rada pripomína vysokú úroveň akútnej a chronickej podvýživy u detí žijúcich v nestabilných a konfliktných prostrediach. Snahy vyvíjané v oblasti humanitárnej pomoci, rozvoja a budovania mieru sa dopĺňajú a mali by sa navzájom posilňovať s cieľom reagovať na nestabilné situácie. Rada naliehavo vyzýva Komisiu, aby využila príležitosti na ďalšie posilnenie prepojení medzi rozvojovými a humanitárnymi plánmi v oblasti výživy s cieľom podporovať odolné komunity a riešiť hlavné príčiny podvýživy. Pozornosť by sa mala venovať prierezovej otázke znižovania rizika katastrof a budovania odolnosti proti vplyvu zmeny klímy. Rada okrem toho opätovne potvrdzuje, že je potrebné, aby sa uznalo prepojenie medzi ozbrojenými konfliktmi, potravinovou neistotou a hrozbou hladomoru a aby sa EÚ a jej členské štáty zaviazali zlepšiť vykonávanie rezolúcie Bezpečnostnej rady OSN č. 2417.

9. Rada na základe rastúcich dôkazov o vzájomnom prepojení medzi všetkými formami podvýživy pripomína svoje závery z novembra 2018, v ktorých vyzvala Komisiu, aby „navrhla revíziu politického rámca v oblasti potravinovej bezpečnosti z roku 2010 a politického rámca v oblasti výživy z roku 2013“. Udržal a posilnil by sa tým pokrok pri presadzovaní zdravého stravovania a udržateľných potravinových systémov v rýchlo sa meniacom svete, a to tak, že by sa zvyšovali investície do transformácie zohľadňujúce otázky výživy, pričom by sa znížil negatívny vplyv na klímu a životné prostredie a zároveň sa znížil a zmiernil vplyv zmeny klímy. Toto by sa malo vykonávať v súlade s prístupom stanoveným v Agende 2030. Rada v tejto súvislosti berie na vedomie, že budovanie udržateľných potravinových systémov a zdravých stravovacích návykov je jedným z východiskových bodov identifikovaných v správe o globálnom udržateľnom rozvoji z roku 2019, podľa ktorej môže cielená a kooperatívna činnosť rôznych zainteresovaných strán urýchliť pokrok pri plnení cieľov udržateľného rozvoja.
10. Rada nabáda Komisiu, aby si udržala angažovanosť na celosvetovej úrovni a zintenzívnila svoje úsilie okrem iného aj na samite Výživa v záujme rastu, ktorý sa uskutoční v roku 2020, a prostredníctvom podpory iniciatív OSN v rámci záväzku Desiat'ročné opatrení v oblasti výživy, ako aj podporou ambiciózneho výsledku dobrovoľných usmernení pre potravinové systémy a výživu pod vedením Výboru pre svetovú potravinovú bezpečnosť. Rada ďalej nabáda Komisiu, aby sa zapojila do samitu OSN o potravinových systémoch, ktorý sa uskutoční v roku 2021 s cieľom urýchliť úsilie o dosiahnutie cieľa udržateľného rozvoja č. 2.
11. Rada tiež pripomína svoj záväzok posilniť spoločné programovanie s cieľom zabezpečiť väčšiu súdržnosť a zosúladenie medzi EÚ a jej členskými štátmi, a tak prispieť k tomu, aby otázky výživy zostali v centre pozornosti programu rozvojovej spolupráce EÚ. Toto koordinované úsilie by sa malo zamerať na tie regióny a krajiny, kde sú potreby najnaliehavejšie.
-